

COMPARTIMENTUL

ȘTIINȚE POLITICE

CZU 351.86(73)

DOI [https://doi.org/10.52388/1812-2566.2025.2\(103\).01](https://doi.org/10.52388/1812-2566.2025.2(103).01)

DE LA DOCTRINA MONROE LA STRATEGIA DE SECURITATE NAȚIONALĂ A SUA (2025): CONTINUITĂȚI ȘI DISCONTINUITĂȚI GEOPOLITICE

Svetlana CEBOTARI

Profesor, doctor habilitat în științe politice, Universitatea de Stat din Moldova,
Chișinău, Republica Moldova

e-mail: svetlana.cebotari11@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-9073-104X>

Analiza Doctrinei Monroe și a Strategiei de Securitate Națională a Statelor Unite din 2025 evidențiază atât continuitățile, cât și discontinuitățile geopolitice care au influențat evoluția politicii externe americane. Studiul examinează modul în care principiile istorice – în special protejarea intereselor Statelor Unite în emisfera occidentală - și-au menținut relevanța de-a lungul timpului, dar și felul în care acestea au fost adaptate pentru a răspunde provocărilor globale contemporane, precum competiția strategică cu marile puteri, securitatea cibernetică și protecția lanțurilor critice de aprovizionare.

Lucrarea subliniază tranzițiile semnificative de la izolaționism la intervenționism selectiv și accentul tot mai mare pe colaborarea multilaterală, evidențiind modul în care SUA îmbină continuitatea tradițională cu abordările strategice inovative. În acest context, articolul propune o perspectivă integrată asupra influenței simultane a continuităților istorice și a discontinuităților strategice în definirea securității naționale americane și a rolului său în dinamica geopolitică a secolului XXI.

Cuvinte-cheie: *Doctrina Monroe, Strategia de Securitate Națională, SUA, interes, securitate.*

FROM THE MONROE DOCTRINE TO THE U.S. NATIONAL SECURITY STRATEGY (2025): GEOPOLITICAL CONTINUITIES AND DISCONTINUITIES

The analysis of the Monroe Doctrine and the United States National Security Strategy of 2025 highlights both the continuities and discontinuities in geopolitics that have influenced the evolution of American foreign policy. The study examines how historical principles-particularly the protection of U.S. interests in the Western Hemisphere-have maintained their relevance over time, as well as how they have been adapted to address contemporary global challenges, such as strategic competition with major powers, cybersecurity, and the protection of critical supply chains.

The paper emphasizes significant transitions from isolationism to selective interventionism and the increasing focus on multilateral cooperation, illustrating how the United States combines traditional continuity with innovative strategic approaches. In this context, the article offers an integrated perspective on the simultaneous influence of historical

continuities and strategic discontinuities in shaping U.S. national security and its role in the geopolitical dynamics of the twenty-first century.

Keywords: *Monroe Doctrine, National Security Strategy, United States, interests, security*

DE LA DOCTRINE MONROE À LA STRATEGIE DE SECURITÉ NATIONALÉ DES ETATS-UNIS (2025): CONTINUITES ET DISCONTINUITÉS GEOPOLITIQUÉS

L'analyse de la Doctrine Monroe et de la Stratégie de Sécurité Nationale des États-Unis de 2025 met en évidence à la fois les continuités et les discontinuités géopolitiques qui ont influencé l'évolution de la politique étrangère américaine. L'étude examine la manière dont les principes historiques - en particulier la protection des intérêts des États-Unis dans l'hémisphère occidental - ont conservé leur pertinence au fil du temps, ainsi que la façon dont ils ont été adaptés pour répondre aux défis mondiaux contemporains, tels que la compétition stratégique avec les grandes puissances, la cybersécurité et la protection des chaînes d'approvisionnement critiques.

Le travail souligne les transitions significatives de l'isolationnisme vers un interventionnisme sélectif et l'accent croissant mis sur la coopération multilatérale, montrant comment les États-Unis combinent la continuité traditionnelle avec des approches stratégiques innovantes. Dans ce contexte, l'article propose une perspective intégrée sur l'influence simultanée des continuités historiques et des discontinuités stratégiques dans la définition de la sécurité nationale américaine et de son rôle dans la dynamique géopolitique du XXIe siècle.

Mots-clés: *Doctrine Monroe, Stratégie de Sécurité Nationale, États-Unis, intérêt, sécurité.*

ОТ ДОКТРИНЫ МОНРО К СТРАТЕГИИ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ США (2025): ГЕОПОЛИТИЧЕСКАЯ ПРЕЕМСТВЕННОСТЬ И РАЗРЫВЫ

Анализ Доктрины Монро и Стратегии национальной безопасности Соединённых Штатов 2025 года выявляет как преемственность, так и геополитические разрывы, которые повлияли на развитие американской внешней политики. Исследование рассматривает, каким образом исторические принципы - в частности, защита интересов США в Западном полушарии - сохраняли свою актуальность с течением времени, а также то, как они были адаптированы для ответа на современные глобальные вызовы, такие как стратегическая конкуренция с крупными державами, кибербезопасность и защита критических цепочек поставок.

Работа подчёркивает значительные переходы от изоляционизма к выборочному интервенционизму и возмещающее внимание к многостороннему сотрудничеству, показывая, как США сочетают традиционную преемственность с инновационными стратегическими подходами. В этом контексте, статья предлагает интегрированную перспективу одновременного влияния исторической преемственности и стратегических разрывов на определение национальной безопасности США и её роли в геополитической динамике XXI века.

Ключевые слова: *Доктрина Монро, Стратегия национальной безопасности, США, интерес, безопасность.*

Introducere

Politica de securitate a Statelor Unite ale Americii a fost, încă de la începuturile sale, structurată în jurul unor principii doctrinare menite să definească atât poziționarea strategică a statului american în sistemul internațional, cât și limitele acceptabile ale implicării actorilor externi în spațiile considerate de

interes vital. În acest sens, Doctrina Monroe (1823) reprezintă unul dintre cele mai durabile și influente repere conceptuale ale gândirii strategice americane, configurând pentru mai bine de un secol o viziune centrată pe securizarea emisferei occidentale și pe respingerea ingerințelor extra-continentele. Deși formulată într-un context istoric marcat de multipolarism incipient și de fragilitatea noilor state din

America Latină, Doctrina Monroe a depășit cadrul său temporal inițial, fiind reinterpretată, adaptată și instrumentalizată succesiv în funcție de transformările ordinii internaționale.

În contextul proceselor geopolitice prezente pe arena internațională, Strategia de Securitate Națională a SUA din 2025 se înscrie într-un mediu strategic caracterizat de competiție între marile puteri, interdependențe economice profunde, amenințări hibride și o ordine internațională aflată într-un proces accentuat de fragmentare. Documentul strategic reflectă o abordare globală a securității, în care dimensiunile militară, economică, tehnologică și normativă sunt integrate într-un cadru coerent de menținere a poziției dominante a Statelor Unite. Cu toate acestea, dincolo de diferențele de context și de limbaj strategic, se ridică întrebarea fundamentală privind existența unor elemente de continuitate doctrinară între principiile formulate în secolul al XIX-lea și orientările strategice contemporane.

Astfel, analiza relației dintre Doctrina Monroe și Strategia de Securitate Națională a SUA din 2025 prin prisma conceptelor de continuitate și discontinuitate geopolitică reprezintă un imperativ al timpului. Demersul nu urmărește o echivalare a celor două documente, ci o examinare critică a modului în care anumite constante ale gândirii strategice americane - precum delimitarea sferelor de influență, prevenirea apariției rivalilor strategici și legitimizarea leadershipului american - sunt menținute, transformate sau abandonate în funcție de dinamica sistemului internațional.

Din punct de vedere metodologic, analiza se bazează pe o abordare comparativă și interdisciplinară, integrând perspective din teoria relațiilor internaționale, studiile de securitate și analiza geopolitică. Prin corelarea discursului strategic oficial cu evoluțiile structurale ale ordinii globale, articolul urmărește să evidențieze dacă Strategia de Se-

curitate Națională din 2025 poate fi interpretată ca o formă de „neo-monroism” adaptat secolului XXI sau, dimpotrivă, ca o ruptură semnificativă față de tradiția doctrinară clasică a politicii externe americane. Studiul contribuie la literatura de specialitate prin clarificarea raportului dintre tradiție și inovație în politica de securitate a Statelor Unite, oferind totodată o bază analitică pentru înțelegerea implicațiilor strategice ale acestei continuități sau discontinuități asupra stabilității regionale și globale.

În scopul elaborării prezentei cercetări s-a recurs la abordarea calitativă, de tip analitic-interpretativ, având ca obiectiv examinarea relației dintre Doctrina Monroe și Strategia de Securitate Națională a Statelor Unite ale Americii din 2025 prin prisma continuităților și discontinuităților geopolitice. Alegerea acestei metodologii este justificată de natura preponderent conceptuală și normativă a obiectului de studiu, care impune analiza discursului strategic, a construcțiilor doctrinare și a contextelor istorice în care acestea au fost formulate.

Designul cercetării este unul comparativ și diacronic, permițând investigarea evoluției gândirii strategice americane pe o perioadă extinsă de timp. Analiza comparativă vizează două momente doctrinare distincte - Doctrina Monroe (1823) și Strategia de Securitate Națională a SUA din 2025 - considerate repere reprezentative pentru transformările paradigmatică ale politicii de securitate americane. Dimensiunea diacronică facilitează identificarea elementelor de persistență doctrinară, precum și a rupturilor determinate de schimbările structurale ale sistemului internațional.

Examinarea Doctrinei Monroe și Strategiei de Securitate Națională a SUA din perspectivă conceptuală și operațională a fost posibilă datorită utilizării *metodei analizei și deducției* care a facilitat identificarea principalelor dimensiuni ale continuității și discontinuității Doctrinei Monroe versus Strategia

de Securitate Națională a SUA. Analiza se fundamentează pe un cadru teoretic interdisciplinar, situat la intersecția studiilor de securitate, relațiilor internaționale, geopoliticii, istoriei. Acest cadru interpretativ permite înțelegerea fenomenului continuității și discontinuității Doctrinei Monroe și a Strategiei de Securitate Națională a SUA.

Analiza documentară constituie principala metodă de colectare a datelor și vizează studii academice relevante, surse deschise de informații (*open-source intelligence - OSINT*), rapoarte al organizațiilor internaționale, precum și materiale de presă cu caracter investigativ. De asemenea, metoda documentară constituie metoda centrală a studiului și presupune examinarea sistematică a documentelor oficiale relevante, inclusiv textul Doctrinei Monroe, strategiile de securitate națională succesive ale SUA și, cu precădere, Strategia de Securitate Națională din 2025. Analiza documentară este completată de studii academice, rapoarte ale *think tank*-urilor și lucrări clasice și contemporane din domeniul relațiilor internaționale și studiilor de securitate.

În completare, *analiza calitativă* de conținut este aplicată pentru identificarea narațiunilor strategice și a discursurilor de securitate asociate Doctrinei Monroe și a Strategiei de Securitate Naționale a SUA, permițând extragerea sensurilor latente din surse oficiale și neoficiale și evidențierea modalităților prin care acest fenomen este legitimat, minimalizat sau instrumentalizat în plan politic și mediatic. De asemenea, cercetarea a integrat *analiza comparativă diacronică*, urmărind evoluția dimensiunilor geopolitice ale Doctrinei Monroe și a Strategiei de Securitate Națională a SUA în raport cu transformările și cu dinamica proceselor geopolitice prezente pe arena internațională. Prin corelarea datelor istorice cu informațiile recente, a fost posibilă formularea unor inferențe privind continuitatea/discontinuitatea Doctrinei Monroe și

a Strategiei de Securitate Națională a SUA, inclusiv impactul său asupra relațiilor internaționale. Metoda comparativă a fost aplicată pentru a evalua similaritățile și diferențele dintre Doctrina Monroe și Strategia de Securitate Națională din 2025, atât la nivel de obiective declarate, cât și la nivel de instrumente și justificări strategice. Compararea nu este realizată în termeni normativi, ci analitici, evitând judecățile de valoare și concentrându-se asupra logicii interne a fiecărui document.

Având în vedere faptul că, în literatura științifică din Republica Moldova, nu există încă cercetări comprehensive dedicate analizei continuității și a discontinuității Doctrinei Monroe versus Strategia de Securitate Națională a SUA, a fost aplicată și *metoda webgrafică*. Aceasta a oferit posibilitatea examinării subiectului atât la nivel teoretic, cât și practic, prin valorificarea surselor disponibile pe platforme online relevante, contribuind la o înțelegere mai amplă și actualizată a problematicei investigate. Astfel, metodologia adoptată oferă un cadru coerent pentru analiza continuității și a discontinuității Doctrinei Monroe versus Strategia de Securitate Națională a SUA și contribuie la dezvoltarea cercetării de securitate. Prin integrarea mai multor metode calitative, studiul asigură o abordare comprehensivă și riguroasă a fenomenului analizat.

Doctrina Monroe versus Strategia de Securitate Națională a SUA (2025) - analiză comparativă

Pentru o mai bună comprehensiune a rolului și impactului celor două documente- Doctrina Monroe și Strategia de Securitate Națională a SUA din 2025 asupra sistemului de relații internaționale, apare necesitatea de a recurge la analiza comparată a principiilor și mecanismelor de acțiune promovate de acestea, precum și efectele lor asupra echilibrului geopolitic regional și global, în contextul dinamicii puterii statelor și al interdependenței eco-

nomice, politice și militare internaționale. Analiza comparată a Doctrinei Monroe [15] și a Strategiei de Securitate Națională (SSN) a Statelor Unite din 2025 [9] ar permite înțelegerea modului în care principiile fundamentale ale gândirii geopolitice americane au fost conservate, reinterpretate și adaptate în funcție de transformările structurale ale sistemului internațional. Deși cele două documente aparțin unor contexte istorice diferite, compararea lor relevă existența unor constante doctrinare, alături de discontinuități semnificative la nivel de obiective, instrumente și justificări strategice.

În continuarea analizei Doctrinei Monroe, se remarcă faptul că aceasta a fost formulată într-un context de competiție între marile puteri europene și de instabilitate politică în emisfera occidentală. Formulată în 1823 în cadrul mesajului anual adresat Congresului de către președintele James Monroe, Doctrina Monroe reprezintă una dintre cele mai pregnante realități ale politicii externe americane. Concepută inițial ca un instrument de delimitare geopolitică și de protejare a noilor state independente din emisfera occidentală împotriva unei eventuale recolonizări europene, doctrina a articulat o retorică ferm anticolonială, fundamentată pe principiile suveranității și autodeterminării. La aproape jumătate de secol de la independență, în 1823, președintele Statelor Unite, James Monroe, a declarat lumii mesajul cunoscut acum drept Doctrina Monroe. Această declarație a reafirmat poziția Statelor Unite în politica externă [1]. Principiile enunțate de Monroe au condus Statele Unite să joace un rol major în afacerile externe ale lumii [2]. Doctrina a stabilit principiul neamestecului european în afacerile continentului american, afirmând angajamentul Statelor Unite de a proteja independența națiunilor din emisfera occidentală, contribuind astfel la conturarea unei politici externe axate pe securitatea regională și pe influența strategică a noii puteri emergente. Statele Unite, aflate

încă într-o fază de consolidare internă, au urmărit crearea unui cordon strategic regional care să limiteze influența externă și să prevină re-colonizarea Americii Latine [5]. În acest sens, Doctrina reflecta o strategie defensivă de tip realist, axată pe securizarea mediului regional imediat [14].

Totuși, analiza evoluției sale istorice relevă o transformare graduală a conținutului și funcției doctrinei. Dacă în forma sa originală ea reflecta vulnerabilitatea relativă a Statelor Unite și dorința de a evita confruntarea directă cu marile puteri europene, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea doctrina a devenit un instrument de legitimare a extinderii influenței americane. În acest sens, principiul necolonizării europene a fost reinterpretat progresiv ca un drept implicit al Statelor Unite de a exercita o formă de tutelă regională asupra Americii Latine [19]. Analizând conținutul acestei doctrine, se pot identifica trei principii esențiale:

1. Națiunile europene nu trebuiau să considere nicio parte a continentului american ca obiect al colonialismului;

2. A fost subliniată diferența între țările din emisfera vestică și cele din Europa, în termeni de regimuri politice și interese strategice;

3. Statele Unite nu urmau să intervină în treburile interne ale țărilor europene și nici să accepte intervenția acestora în afacerile continentului american [15].

Dintre aceste principii, primele două au devenit fundamentale pentru politica externă americană: prevenirea viitoarelor colonizări europene pe continentul american și afirmarea distincției între emisfera vestică și Europa. În esență, obiectivul principal al Doctrinei Monroe era prevenirea oricărei interferențe externe în treburile continentului american, fiind vizate în mod particular pretențiile teritoriale ale Rusiei în regiunea nord-vestică a Americii și intențiile de intervenție ale puterilor europene. Declarația președintelui Monroe preciza

că „continentele americane, prin condiția liberă și independentă pe care și-au asumat-o și o mențin, nu vor mai fi considerate subiecte pentru viitoare colonizări de către nicio putere europeană”. Limbajul folosit accentuează recunoașterea Americii ca entitate suverană și stabilește atât o protecție pentru statele emergente, cât și o strategie de autoapărare pentru Statele Unite, prin protejarea propriilor interese economice și geopolitice.

Analizând textul Doctrinei, se evidențiază clar că intervenția europeană în suveranitatea statelor americane independente era considerată inacceptabilă, în timp ce Statele Unite își rezervau dreptul de a acționa în interesul securității și stabilității continentului. Această poziție a fost sintetizată prin expresia „America aparține americanilor”, reafirmată de Secretarul de Stat Bayard, care a subliniat rolul Statelor Unite ca putere dominantă și protector al emisferei vestice. Totodată, Doctrina Monroe accentuează diferențele dintre sistemul politic republican al noilor state americane și regimurile monarhice europene, subliniind pericolul pe care l-ar reprezenta tentativa restabilirii controlului monarhic în regiune. În declarație se menționa: „Sistemul politic al puterilor aliate este în esență diferit în această privință de cel al Americii... trebuie să considerăm orice încercare a acestora de a extinde sistemul lor în orice parte a acestei emisfere ca periculoasă pentru pacea și siguranța noastră”. Doctrina Monroe stipula, de asemenea, recunoașterea independenței statelor americane recent constituite și respingerea oricărei intervenții europene care să le limiteze suveranitatea. Intervențiile străine erau percepute ca manifestări ostile față de Statele Unite, iar exemplul Spaniei subliniază caracterul selectiv și strategic al politicii Monroe: SUA menținea neutralitatea în conflictele dintre noile guverne și fostele puteri coloniale, cu condiția ca aceasta să nu afecteze securitatea emisferei vestice. În paralel, doctrina sublinia neintervenția Statelor Unite

în coloniile europene existente, accentuând astfel delimitarea clară a sferei de influență și principiul respectului reciproc. Prin urmare, Doctrina Monroe se conturează ca un instrument de afirmare a suveranității Americii și a țărilor independente din emisfera vestică, având atât rol de politică defensivă, cât și de orientare strategică în relațiile internaționale, prin care Statele Unite și-au consolidat statutul de putere regională dominantă [15].

Această metamorfoză conceptuală evidențiază tensiunea internă a doctrinei: pe de o parte, afirmarea unei poziții anticoloniale, care respingea transferul sau reinstaurarea dominației europene; pe de altă parte, emergența unei logici hegemonice prin care Washingtonul își asuma rolul de garant exclusiv al ordinii în emisfera vestică. Astfel, doctrina a trecut de la statutul de declarație defensivă, la acela de justificare ideologică a intervențiilor politice, economice și militare ale Statelor Unite în regiune. Prin urmare, Doctrina Monroe trebuie interpretată nu ca un document static, ci ca un cadru doctrinar dinamic, susceptibil de reinterpretări succesive în funcție de evoluția raporturilor de putere. Paradoxul său rezidă tocmai în această dublă natură: discursul emancipator, orientat împotriva colonialismului european, a coexistat și s-a transformat într-o matrice conceptuală a afirmării hegemoniei americane, configurând un model distinct de imperialism informal în emisfera occidentală [19].

În plan discursiv, aceasta se prezenta drept o reafirmare a diferenței structurale dintre „sistemul politic al Europei” și „sistemul politic al Americii”, consacrand ideea unei separări normative între cele două lumi. Textul, de aproape o coală de autor, depășea cadrul unei simple dări de seamă anuale, articulând o viziune amplă asupra dezvoltării Statelor Unite: de la creșterea populației și extinderea teritorială până la chestiuni administrative sau diplomatice aparent secundare. Această structură heterogenă reflectă ambiția discursului de a

integra politica internă și cea externă într-un cadru conceptual unitar, fundamentat pe legitimitatea republicană și pe ideea progresului istoric al națiunii americane. Prin urmare, mesajul din 2 decembrie 1823 nu trebuie redus la o simplă declarație conjuncturală, ci interpretat ca un act fondator al unei doctrine coerente de politică externă. El a instituit o delimitare normativă între Lumea Veche și Lumea Nouă, a consacrat principiul necolonizării și a articulat o concepție strategică privind securitatea și interesele Statelor Unite. În această formulare, doctrina a depășit caracterul retoric al unui discurs anual, devenind un reper structural al gândirii diplomatice americane și o piatră de temelie a afirmării identității politice a Statelor Unite în sistemul internațional al secolului al XIX-lea [21].

Doctrina Monroe, formulată în prima jumătate a secolului XIX, a fost adesea interpretată simplist ca o expresie a izolaționismului american; totuși, o analiză atentă a contextului istoric indică faptul că aceasta reflecta, mai degrabă, o strategie complexă de delimitare a sferei de influență și de consolidare a intereselor regionale ale Statelor Unite. În ceea ce privește Europa, politica americană s-a manifestat printr-o rezervă deliberată față de conflictele externe: Statele Unite adoptau o atitudine de neintervenție în afacerile interne ale puterilor europene, recunoscând guvernele de facto ca legitime și urmărind cultivarea unor relații diplomatice stabile și respectuoase, bazate pe principiul respectării cererilor justificate ale fiecărei puteri [21]. Totuși, această abordare prudentă nu se aplica în mod simetric celorlalte continente. În zone precum Caraibele și America Centrală, circumstanțele geopolitice erau fundamentale diferite: Statele Unite, aflate la începutul procesului lor de consolidare economică și militară, căutau să-și asigure o poziție privilegiată în regiune. Aceasta nu a reprezentat un simplu izolaționism, ci mai degrabă o strategie de intervenție selectivă și de segmentare a pieței, care urma să permită extinderea influenței

americane fără confruntarea directă cu marile puteri europene.

Această distincție între politica față de Europa și cea față de vecinătățile occidentale reflectă condițiile relative de putere ale Statelor Unite în acea perioadă: în raport cu Marea Britanie, Franța și alte puteri europene, Statele Unite dispuneau de resurse limitate și de o capacitate militară redusă, ceea ce impunea o strategie calculată de expansiune regională. Astfel, Doctrina Monroe poate fi înțeleasă nu doar ca un instrument de apărare a suveranității teritoriale, ci și ca o manifestare timpurie a unei politici externe pro active, orientată spre extinderea influenței economice și politice în emisfera occidentală, prefigurând, în termeni mai largi, abordările americane de secol XX în materie de hegemonie regională [17].

Reacțiile internaționale la declarația din 2 decembrie 1823 au variat semnificativ între emisfere. În America Latină, unde numeroase state tocmai își câștigaseră independența față de puterile coloniale, discursul lui Monroe a fost întâmpinat cu entuziasm și speranță. În Columbia, publicarea imediată a textului în presa locală și scrisorile de mulțumire adresate secretarului de stat american reflectă percepția favorabilă a mesageriei doctrinare ca pe o „oportunitate istorică”, într-un moment în care guvernele locale se temeau de o posibilă restaurare a dominației spaniole. Oficialii columbieni, precum vicepreședintele Francisco de Paula Santander, au propus chiar un cadru de cooperare bilaterală menită să susțină principiile doctrinei în mod concret. Reacții similare au fost și în Brazilia: după obținerea independenței față de Portugalia, conducătorii brazilieni au interpretat proclamația americană ca un angajament de protejare a suveranității lor împotriva posibilelor intervenții vest-europene, propunând alianțe care să reflecte această convergență strategică între Washington și capitalele sud-americane.

Contextul european a generat, însă, reacții complexe și, în unele cazuri, critice. În Regatul Unit, mass-media și unele fracțiuni parlamentare au privit declarația lui Monroe ca pe o formulare îndrăzneată, însă nu unanim legitimă, susținându-se că problema Americii de Sud fusese deja rezolvată diplomatic sau punând sub semnul întrebării tonul adresării către puterile continentale. Alte capitale europene, cum ar fi Austria sau Rusia, au respins în mod deschis mesajul american, criticându-l drept o intervenție nejustificată într-un sistem de relații internaționale în plină reconfigurare după războaiele napoleoniene. Aceste reacții multilaterale reflectă nu doar percepțiile divergente asupra legitimității Doctrinei Monroe, ci și constrângerile geopolitice ale momentului, în care Statele Unite nu dispuneau încă de capacitatea militară sau economică de a-și impune politicile în mod unilateral. Astfel, în pofda interpretărilor variate privind autorul declarației și semnificația sa imediată, consensul istoric modern recunoaște atât contribuția esențială a lui John Quincy Adams în formularea doctrinară, cât și rolul mai larg al contextului diplomatic internațional în consolidarea receptivității sau respingerii acesteia în diferite regiuni ale lumii. După ce mesajul lui J. Monroe a atras atenția Marii Britanii, reacțiile internaționale s-au extins rapid către Franța, unde discursul prezidențial a devenit subiect de dezbatere publică intensă. Ziare precum *Le Constitutionnel*, *Le Temps*, *Journal des Débats* și *Le Courrier Français* au analizat doctrinarul american, discutând atât implicațiile sale geopolitice, cât și posibilele contradicții interne, în special tensiunea dintre principiul neintervenției și situația coastei nord-vestice a Americii. În Spania, mesajul a fost recepționat în ianuarie 1824, iar autoritățile spaniole și-au exprimat interesul pentru detalii privind recunoașterea independenței coloniilor din America, încercând să evalueze implicațiile declarației asupra intereselor lor coloniale.

Printre puterile europene, Austria a manifestat cea mai fermă opoziție. Cancelarul Metternich a perceput declarația lui Monroe ca pe un gest de „rebeliune americană”, reflectând atât tensiunile geopolitice ale perioadei post-napoleoniene, cât și percepția europeană asupra emergenței Statelor Unite ca actor diplomatic independent. În acest context, la momentul proclamării sale, doctrina părea, în termeni practici, mai mult o formulă politică simbolică decât un instrument aplicabil imediat. Aplicarea efectivă a principiilor Monroe a fost amânată până în perioada administrației James K. Polk, în anii 1840, când tensiunile legate de Texas, Oregon și expansiunea influenței britanice în America Latină au făcut imperativă clarificarea politicii externe americane. Polk, susținător al doctrinei extinderii teritoriale, a consolidat astfel Doctrina Monroe ca fundament durabil al politicii externe americane, avertizând împotriva interferenței europene în emisfera occidentală. Popularizarea și impactul real al doctrinei s-au accentuat abia după 1870, pe măsură ce Statele Unite au consolidat statutul de putere mondială și au putut să își impună politica prin mijloace economice și militare.

Doctrina Monroe reprezintă prima doctrină oficială a politicii externe americane de la Războiul de Independență (1775-1783). Aceasta a formulat pentru prima dată o poziție strategică clară a Statelor Unite față de lumea europeană și emisfera occidentală, subliniind principiile de nonintervenție europeană și protecție a statelor independente din America Latină. De la proclamarea sa, doctrina a atras atenția actorilor internaționali și a definit relațiile externe ale Statelor Unite pentru decenii, devenind un reper central al expansiunii teritoriale și al consolidării rolului american în politica globală [10].

Spre deosebire de Doctrina Monroe, SSN a SUA din 2025 este elaborată într-un context geopolitic fundamental diferit, caracterizat de competiție stra-

tegică între marile puteri, de emergența unor actori revizioniști și de erodarea ordinii internaționale liberale [5]. Noua SSN a SUA, redenumită ca „Doctrina Donroe”, reprezintă o combinație a cuvintelor „Donald” și „Monroe”. Termenul a apărut pe prima pagină a ziarului New York Post în ianuarie 2026 și a fost rapid adoptat de analiștii americani și de presa internațională. În cel de-al doilea mandat al lui Donald Trump, doctrina Monroe a fost reînviată fără rezerve, Trump folosind termenul de „doctrina *Donroe*” pentru a sublinia supremația Statelor Unite în emisfera occidentală [2]. SSN a SUA 2025 reflectă o concepție integrată asupra securității, în care instrumentele militare sunt corelate sistematic cu cele economice, tehnologice și diplomatice. Literatura contemporană asupra competiției dintre marile puteri subliniază că această abordare multidimensională este caracteristică actorilor implicați într-o competiție sistemică de durată, în care superioritatea militară trebuie susținută prin avantaj tehnologic, reziliență economică și coerență diplomatică. Actualmente, securitatea nu mai este înțeleasă exclusiv ca apărare teritorială, ci ca proces complex de gestionare a interdependențelor globale, a lanțurilor de aprovizionare, a infrastructurilor critice și a echilibrelor regionale de putere. Spre deosebire de evenimentele din secolul al XIX-lea, Statele Unite nu mai pot miza pe izolaționism strategic, ci sunt constrânse să adopte o postură globală activă, menită să gestioneze riscurile sistemice și să mențină echilibrul de putere la nivel internațional.

Un element de continuitate doctrinară între cele două documente îl constituie preocuparea constantă pentru prevenirea apariției unor actori capabili să conteste interesele strategice ale Statelor Unite. Doctrina Monroe consacră explicit respingerea intervenției europene în emisfera occidentală, instituind o formă timpurie de delimitare a sferelor de influență. În SSN din 2025, această logică este extinsă și adaptată la o scară globală. Documentul

strategic subliniază necesitatea descurajării competitorilor strategici și a menținerii unui avantaj structural în domenii-cheie precum securitatea militară, tehnologia și economia globală. Astfel, delimitarea influenței nu mai este formulată explicit în termeni geografici, ci este mascată într-un discurs privind stabilitatea internațională și protejarea ordinii bazate pe reguli [9].

Contrar prevederilor înaintate în Doctrina Monroe, Strategia reflectă poziția Statelor Unite ca actor central al sistemului internațional, confruntat cu o competiție strategică intensificată din partea altor mari puteri. Contextul geopolitic este definit de multipolaritate emergentă, interdependență globală și contestarea normelor ordinii liberale. În acest context, securitatea Statelor Unite nu mai poate fi concepută exclusiv în termeni regionali, ci necesită o abordare globală, pro activă și multidimensională. Astfel, SSN 2025 este un document care redefinește obiectivele și mijloacele de susținere a concurenței globale într-un scenariu internațional marcat de ascensiunea Chinei. Strategia este un instrument politico-militar prin care guvernul SUA definește, direcționează și legitimează acțiunile sale pe arena internațională. În practică, însă, SSN îndeplinește o funcție mult mai importantă: funcționează ca un plan politico-militar ce ghidează puterea americană în fiecare etapă a istoriei sale. SSN reprezintă o foaie de parcurs care articulează politica externă, acțiunea militară, diplomația, coerciția economică și controlul tehnologic al SUA. Pe plan intern, aceasta urmărește să organizeze și să coordoneze un aparat de stat, aliniind forțele armate, serviciile de informații, complexul militar-industrial și agențiile civile, împreună cu elitele acestora, sub aceleași parametri strategici. Pe plan extern, însă, SSN a SUA acționează ca un mesaj de avertizare și ordonanță, îndreptat către puteri rivale (China, Federația Rusă, India, Brazilia etc.), guverne subordonate și regiuni întregi ale lumii, semnalând li-

mitate a ceea ce este tolerabil pentru Washington și ceea ce ar putea fi aspru pedepsit. Astfel, Strategia de Securitate Națională a SUA devine nu doar un document declarativ, dar constituie baza ideologică și operațională pentru implementarea unei rețele de strategii: apărarea națională, postura nucleară, controlul armelor, securitatea tehnologică și deciziile bugetare corespunzătoare care perpetuează dominația SUA în mare parte a lumii. SNS nu este înțeleasă ca o propunere de securitate colectivă și nici ca o contribuție la ordinea internațională, ci ca un mecanism prin care țara este ghidată să-și mențină influența pe arena internațională. Obiectivul său nu este „stabilitatea globală” sau „pacea între popoare”, ci menținerea unei ordini în care Statele Unite definesc regulile, controlează resursele strategice și decid care actori pot sau nu exercita suveranitatea asupra teritoriilor și resurselor lor naturale [7]. Noua SSN dezvoltată într-un timp record, oferă o declarație oficială de politică ce integrează și conferă statut oficial de politică schimbărilor dramatice în abordarea, tonul și prioritățile Administrației Trump pe arena internațională [2].

Prin SSN administrația de la Washington indică un puternic accent pe emisfera vestică, reafirmând controlul american asupra zonei de influență și reducând prezența puterilor extraregionale, în special cea a Chinei. Această retragere la o politică de sferă de influență reflectă o combinație între izolaționism și dorința de a restabili mai mult „supremația” SUA în emisferă vestică [11]. Pentru ca Statele Unite să își consolideze puterea globală, președintele D. Trump mai întâi intenționează să reafirme influența SUA în regiune și să împartă lumea în sfere de influență: America pentru Statele Unite, Asia pentru China... În scopul realizării acestui obiectiv, Trump propune revenirea la politica externă „America pentru americani” înaintată în 1823 de către președintele James Monroe, prin care SUA și-au declarat intenția de a proteja re-

giunea de avansul puterilor din afara continentului [1]. Astfel, conform noului document din 2025, „după ani de neglijență, Statele Unite vor reafirma și implementa Doctrina Monroe pentru a restabili preeminența americană în emisfera vestică” [4].

Analizând Doctrina Monroe și SSN din 2025, am putea evidenția și unele diferențe între cele două documente în ceea ce privește instrumentele strategice utilizate. Doctrina Monroe era, în esență, o declarație politică cu funcție normativă și simbolică, susținută indirect de creșterea graduală a puterii americane. Capacitatea de proiecție a puterii era limitată, iar doctrina nu presupunea mecanisme instituționalizate de implementare [16]. SSN a SUA din 2025, spre deosebire de Doctrina Monroe, reflectă o concepție integrată asupra securității, în care instrumentele militare sunt corelate cu cele economice, tehnologice și diplomatice. Literatura contemporană evidențiază această evoluție ca fiind specifică marilor puteri aflate într-o competiție sistemică de lungă durată, iar securitatea este redefinită ca un proces multidimensional, ce depășește stricta dimensiune militară. De asemenea, conform prevederilor Strategiei, aceasta prezintă supremația americană ca fiind indispensabilă pentru prosperitatea globală. Pacea este concepută doar dacă nimeni nu contestă puterea Washingtonului, iar orice alternativă - multilateralismul, integrarea regională sau autonomia strategică - este tratată ca o amenințare la adresa securității internaționale [3].

Analiza comparativă sugerează că Strategia de Securitate Națională din 2025 poate fi interpretată drept o formă de continuitate adaptativă a Doctrinei Monroe, în sensul extinderii logicii sale inițiale - delimitarea unei sfere de influență și prevenirea intervenției rivalilor strategici - la scară globală. Dacă în 1823 principiul central era protejarea emisferei vestice de re-colonizarea europeană, în secolul XXI accentul se deplasează spre prevenirea penetrării geopolitice a marilor puteri competitive

în spațiile considerate vitale pentru interesele americane. Discontinuitățile identificate sunt în principal de natură operațională și discursivă: instrumentele s-au diversificat, iar justificările normative s-au adaptat contextului juridic internațional contemporan. Cu toate acestea, nucleul doctrinar- delimitarea influenței, prevenirea consolidării rivalilor și legitimarea rolului american ca garant al ordinii regionale - prezintă o continuitate remarcabilă. Această constatare susține ipoteza potrivit căreia gândirea geopolitică americană funcționează prin intermediul unor cadre conceptuale durabile, susceptibile de reconfigurare în funcție de transformările sistemice, fără a-și pierde funcția strategică fundamentală. Așa cum textul lui James Monroe nu conferea explicit un drept de intervenție ofensivă, schimbare de regim sau administrare directă a politicii regionale, interpretările ulterioare ale doctrinei au extins gradual sfera de aplicare a principiilor sale.

În dezbaterile contemporane, unele analize critice au susținut că SSN a SUA din 2025 ar introduce un „corolar” menit să întărească controlul asupra emisferei vestice, evocând analogii cu extinderile istorice ale Doctrinei Monroe. În acest tip de interpretare, accentul pe control regional, reducerea angajamentelor periferice și consolidarea frontierelor ar reprezenta o reafirmare a prioritizării emisferei occidentale în arhitectura intereselor vitale americane. Totuși, astfel de interpretări trebuie evaluate cu prudență metodologică, întrucât analiza politicii externe necesită distincția clară între documentele doctrinare oficiale, declarațiile politice și eventualele acțiuni coercitive. În literatura de specialitate, utilizarea forței militare în contexte regionale este explicată frecvent printr-o combinație de factori: control strategic al spațiului geografic, descurajarea actorilor extra-regionali și constrângeri de politică internă. Aceste variabile sunt recurente în studiile asupra comportamentului marilor puteri și pot fi analizate independent de retorica justificativă adop-

tată de administrațiile succesive. În mod similar, reacțiile internaționale la astfel de acțiuni sunt de regulă filtrate prin prisma dreptului internațional, a intereselor economice și a calculelor de echilibru de putere.

Analizând textul Strategiei, pentru Trump Europa este „o civilizație în pericol” care trebuie salvată de propria derivă demografică, dar mai ales de migrație și reglementarea incorectă a acesteia”. De asemenea, conform textului Strategiei, Washingtonul nu mai este garanția securității europene și pune deschis la îndoială structura UE pentru că „drenea-ză suveranitatea” și „sufocă țările prin reglementările sale excesive” [13]. Washingtonul își rezervă preponderența exclusivă în propria sferă, acceptă sfera chineză în numele „echilibrului” și abandonează UE, cerându-i să preia propriul control pentru a garanta securitatea pe termen lung a Ucrainei, odată ce aceasta a acceptat condițiile negociate cu o Rusie care continuă să exercite o presiune maximă pe front [8].

Potrivit lui Will Freeman, cercetător în studii latino-americane, președintele Trump încearcă să dea „o nouă întorsătură unei idei vechi”. Pentru Trump, țările din America Latină sunt la originea multora dintre problemele cu care se confruntă Statele Unite, precum imigrația ilegală și traficul de droguri, dar, în același timp, pot fi cheia rezolvării acestora. Documentul prezintă „migrația ilegală și destabilizatoare” ca fiind una dintre principalele probleme care își au originea în America Latină, întrucât jumătate dintre imigranții care trăiesc în Statele Unite provin din regiune sud americană. El menționează, de asemenea, pericolul cartelurilor de droguri, observând că aproape toată cocaina consumată în Statele Unite provine din trei țări din regiune: Columbia, Peru și Bolivia. De asemenea, țările din regiune au un impact direct asupra securității interne a SUA. Documentul menționează, de asemenea, necesitatea limitării incursiunilor străine ostile, făcând referire

clară la China, deși nu este direct numită. În materie comercială, Trump urmărește să îmbunătățească acordurile cu partenerii săi din regiune în cadrul politicii America First. În acest context, Strategia propune utilizarea „tarifelor și a acordurilor comerciale reciproce ca instrumente puternice”, lucru pe care administrația Trump le-a implementat deja cu numeroase țări din regiune [1].

O acțiune atribuită acestei politici, descrisă de analiști ca parte a unei strategii de reimpunere a controlului SUA în regiune, include operațiunea militară împotriva lui Nicolás Maduro în Venezuela și capturarea acestuia. Acest tip de intervenție și alte amenințări explicite adresate unor state americane sunt considerate de critici ca o versiune nouă, mai agresivă, a doctrinei Monroe, menită să contracareze influența altor puteri mondiale. În același timp, această nouă interpretare a doctrinei a provocat îngrijorări pe plan internațional, fiind criticată ca o revenire la o politică de sferă de influență revendicată explicit, ceea ce contravine normelor de drept internațional și principiilor cooperării între state independente [11].

În analiza actuală a politicii externe americane, SSN a SUA din 2025 marchează o reorientare a priorităților strategice, în care accentul explicit asupra competiției militare directe cu Republica Populară Chineză - caracteristic administrațiilor anterioare - este redus, iar strategia extinsă a politicii externe se concentrează mai mult pe competiția economică și consolidarea securității în emisfera vestică. Această schimbare de paradigmă a fost remarcată de analiști ca o diminuare a retoricii privind China în documentele strategice contemporane, în comparație cu strategiile din trecut, care plasau competiția cu Beijingul în centrul agendei de securitate. Astfel, atenția strategică a fost realiniată către priorități care includ consolidarea producției industriale domestice, protejarea lanțurilor de aprovizionare și accentuarea cooperării economice cu

partenerii globali într-un mod care să răspundă provocărilor structurale. Această reorientare reflectă, în parte, evaluările interne potrivit cărora capacitatea industrială a Chinei a atins un nivel comparabil sau superior unor grupuri de economii consolidată, ceea ce a generat la Washington necesitatea de a reduce dependența industrială externă și de a promova politicile interne de reindustrializare.

Operațiunea militară desfășurată în Venezuela la începutul anului 2026 a fost interpretată de analiști ca parte a acestei reconfigurări strategice, având mai multe funcții simbolice și operaționale. În primul rând, demonstrarea capacității militare americane într-o acțiune de intervenție cu efect imediat asupra unui șef de stat străin a fost concepută pentru a restabili imaginea de forță globală a Statelor Unite, al cărei prestigiu fusese afectat de retragerea din Afganistan în 2021. Acest aspect este considerat relevant în contextul reafirmării voinței de proiecție a puterii americane și de descurajare a altor actori externi de a exploata spațiile percepute ca rămase slab consolidate. În al doilea rând, utilizarea forței a fost interpretată ca un mijloc de descurajare strategică față de potențialii rivali extra-regionali, în special în contextul expansiunii relațiilor dintre Caracas și parteneri precum Beijingul și Moscova, ale căror influențe în America Latină erau percepute ca o competiție geopolitică. În această perspectivă, operațiunea a funcționat ca un semnal către aceste puteri privind capacitatea și determinarea Washingtonului de a contracara proiecția externă în emisfera vestică. Un al treilea element explicativ este legat de condițiile de politică internă în Statele Unite. Într-un an electoral marcat de alegeri intermediare sensibile, administrația americană a căutat să obțină o victorie rapidă și vizibilă în domeniul extern, consolidându-și astfel poziția politică și oferind argumente pentru promovarea agendei sale de transformare internă. Presiunile politice interne, împreună cu factori precum reorganizarea distric-

telor electorale în state cheie și evoluția condițiilor economice ale gospodăriilor americane, au accentuat această urgență. Această combinație de motive - control regional, descurajare externă și considerente interne- a determinat formularea unei politici externe mai asertive, în care utilizarea forței este justificată prin nevoia de a proteja interesele fundamentale ale securității naționale. În noua Strategie Națională de Securitate, accentul pus pe prioritizarea emisferei vestice și pe limitarea angajamentelor militare în afara acesteia indică o abordare adaptată la noile realități geopolitice, inclusiv dinamica economiei globale și transformările industriale la nivel mondial [11].

În plus, evenimente precum blocada petrolieră și interceptările de nave sancționate în cadrul operațiunii militare extinse în apropierea coastei venezuelene sugerează că instrumentele economice și de securitate au fost utilizate în paralel cu forța militară pentru a afecta structuri cheie ale influenței economice regionale, într-un mod care merge dincolo de simple argumente retorice privind traficul de droguri sau criminalitatea transfrontalieră. Prin urmare, interpretarea academică a acțiunii din Venezuela trebuie operată în contextul unei politici externe care dispune de un spectru larg de instrumente- militare, economice și strategice -și ale cărei obiective nu pot fi reduse la un singur factor. Realitățile geopolitice internaționale, prioritățile economice globale și dinamica internă contribuie toate la conturarea unei politici externe coerente cu noua SSN din 2025. Astfel de tactici nu sunt noi în practica marilor puteri. În anii 1980, administrația președintelui Ronald Reagan a inițiat reforme interne și externe menite să revitalizeze societatea americană după trauma războiului din Vietnam, promovând simultan o doctrină de forță în confruntarea cu Uniunea Sovietică. Similar, Margaret Thatcher a utilizat operațiuni militare, cum ar fi intervenția din Insulele Falkland (1982), pentru a restabili autorita-

tea politică internă și credibilitatea guvernamentală în fața opiniei publice. Acești lideri au demonstrat că instrumentele militare și de putere pot servi, în anumite circumstanțe, nu doar scopurilor strategice externe, ci și consolidării legitimității interne [20].

Începând cu revenirea lui Donald Trump la Casa Albă, politica externă a Statelor Unite a fost caracterizată drept o „retragere strategică”, axată pe recalibrarea angajamentelor internaționale ale Washingtonului. Această recalibrare nu semnifică o retragere completă de pe scena globală, ci o reducere substanțială a implicării militare și politico-diplomatice în regiunile considerate periferice pentru interesele naționale percepute ca fundamentale, concomitent cu o reorientare spre consolidarea economiei interne și a ordinii sociale. În cadrul noii strategii de securitate națională, accentul pe controlul migrației ilegale, pe securitatea frontierelor și pe eliminarea dependențelor strategice externe reflectă această prioritizare internă față de angajamentele tradiționale de securitate colectivă. Un al doilea pilon al actualei doctrine strategice este consolidarea dominației americane în emisfera vestică, explicit formulată în documentul strategic din 2025 ca o reafirmare a sferelor de influență regionale. Strategia susține că menținerea controlului politic, economic și militar asupra Americii Latine este esențială pentru securitatea națională și prosperitatea SUA, o logică derivată dintr-o reinterpretare contemporană a Doctrinei Monroe, cunoscută în literatura de specialitate ca „Trump Corollary” sau „Colorarul Trump”. Această reinterpretare extinde sfera de aplicare a doctrinei originale din secolul al XIX-lea, orientată împotriva interferenței europene, către o abordare care vizează prevenirea penetrării influențelor strategice contemporane, inclusiv prin mijloace coercitive [20].

În această perspectivă, evoluția politicii față de Venezuela capătă sens. De la preluarea puterii de către Hugo Chavez în 1998, Caracas a adoptat poli-

tici considerate ostile de Washington, intensificând cooperarea cu actori externi competitori și dezvoltând o retorică anti-americană persistentă. Această relație tensionată a constituit, pentru administrațiile succesive de la Washington, un „spine” strategic în emisfera vestică, oferind un motiv geopolitic de a contesta controlul asupra regiunii și de a preveni consolidarea influențelor rivale. Din perspectiva politicii interne, monopolizarea controlului asupra forțelor armate și asigurarea unei legitimități publice robuste rămân priorități critice pentru orice administrație. În ultimii ani, dezbaterile cu privire la rolul armatei în politica internă a Statelor Unite au devenit tot mai pronunțate, reflectând discuții despre rolul forțelor armate în contracararea amenințărilor interne și externe percepute. Consolidarea bugetului militar și reformele instituționale urmărite de administrația actuală pot fi interpretate ca un răspuns la aceste dinamici, în care succesul extern este utilizat ca justificare pentru extinderea resurselor dedicate apărării și pentru întărirea controlului civil asupra aparatului militar [20].

La peste două secole de la formularea Monroe Doctrine, administrația condusă de Donald Trump a propus o reinterpretare care, potrivit unor analiști, sintetizează și radicalizează etapele istorice succesive ale acesteia. Dacă versiunea originală din 1823 enunța principiul neintervenției europene în emisfera vestică și afirma, cel puțin la nivel declarativ, solidaritatea republicilor americane împotriva restaurării coloniale, noua lectură atribuită administrației contemporane reconfigurează raportul dintre protecție și subordonare într-o manieră explicit asimetrică.

Prin urmare, reinterpretarea doctrinei din 1823 reflectă o mutație de la retorica solidarității republicane la o logică explicit tranzacțională și economică. Dacă doctrina clasică își legitima existența prin opoziția față de colonialismul european, versiunea contemporană este percepută de critici drept

un mecanism de consolidare a controlului regional, cu implicații directe asupra principiilor dreptului internațional și asupra echilibrului dintre unilateralism și multilateralism în ordinea globală actuală [12]

Concluzii

Analiza comparativă a Doctrinei Monroe și a Strategiei de Securitate Națională a Statelor Unite ale Americii din 2025 evidențiază faptul că politica de securitate americană se caracterizează printr-un echilibru dinamic între continuitate doctrinară și adaptare structurală la transformările sistemului internațional. Departate de a reprezenta simple artefacte ale unor epoci istorice distincte, cele două cadre strategice reflectă logici recurente ale gândirii geopolitice americane, reinterpretate în funcție de constrângerile și oportunitățile contextuale specifice fiecărei perioade.

Rezultatele cercetării indică existența unor elemente clare de continuitate, în special la nivelul obiectivelor strategice fundamentale. Doctrina Monroe a consacrat principiul delimitării sferelor de influență și al respingerii intervenției actorilor extra-regionali în spații considerate esențiale pentru securitatea Statelor Unite. Acest principiu, deși formulat inițial într-un cadru regional, se regăsește sub o formă extinsă și sofisticată în Strategia de Securitate Națională din 2025, unde prevenirea apariției rivalilor strategici și menținerea unui avantaj competitiv global constituie axe centrale ale discursului strategic american. Astfel, logica defensivă inițială a Doctrinei Monroe este transformată într-o logică proactivă de gestionare a ordinii internaționale.

În același timp, cercetarea relevă discontinuități semnificative determinate de modificarea profundă a mediului geopolitic. Dacă Doctrina Monroe era ancorată într-o viziune relativ limitată asupra securității, concentrată pe dimensiunea teritorială și pe suveranitatea statală, Strategia de Securita-

te Națională din 2025 reflectă o concepție multi-dimensională a securității, integrând amenințări non-statale, riscuri tehnologice, vulnerabilități economice și provocări normative. Această extindere conceptuală semnaleză o ruptură importantă față de paradigma clasică a securității, impusă de interdependențele globale și de complexitatea crescută a sistemului internațional contemporan.

Un alt element de discontinuitate îl constituie raportarea Statelor Unite la ordinea internațională. În timp ce Doctrina Monroe presupunea o formă de izolaționism strategic combinat cu hegemonie regională, Strategia de Securitate Națională din 2025 legitimează explicit rolul Statelor Unite ca furnizor de securitate și lider normativ la nivel global. Această transformare nu anulează însă logica monroistă, ci o reconfigurează într-un cadru globalizat, în care delimitarea sferelor de influență este realizată prin instrumente politico-diplomatice, economice și tehnologice, mai degrabă decât prin simple declarații doctrinare.

În acest context, studiul susține interpretarea Strategiei de Securitate Națională din 2025 ca o formă de „neo-monroism strategic”, caracterizată prin extinderea principiilor tradiționale ale Doctrinei Monroe din spațiul emisferei occidentale către un sistem internațional marcat de competiție între marile puteri. Această continuitate adaptativă confirmă relevanța tradiției doctrinare americane, dar evidențiază totodată limitele acesteia în gestionarea unui mediu internațional tot mai fragmentat și contestat.

În plan teoretic, cercetarea contribuie la aprofundarea dezbaterilor privind persistența doctinelor strategice în politica externă a marilor puteri, demonstrând că schimbarea strategică este rareori una rupturală, ci mai degrabă cumulativă și reinterpretativă. Din perspectivă practică, concluziile studiului sugerează că înțelegerea continuităților doctrinare este esențială pentru anticiparea com-

portamentului strategic al Statelor Unite și pentru evaluarea impactului acestuia asupra stabilității regionale și globale. Astfel, analiza subliniază necesitatea continuării cercetărilor privind relația dintre tradiția doctrinară și inovația strategică, în special în contextul emergenței unor noi centre de putere și al redefinirii regulilor ordinii internaționale. Doctrina Monroe, departe de a fi un concept depășit, rămâne un reper analitic relevant pentru înțelegerea logicii profunde care structurează Strategia de Securitate Națională a Statelor Unite în secolul XXI.

Referințe bibliografice

1. AYELÉN, Oliva . “Doctrina Monroe”: cómo lo ocurrido en Venezuela refleja la nueva estrategia de seguridad nacional de Trump. <https://www.bbc.com/mundo/articles/c997g82jzvro>. (Accesat - 12.12.2025)
2. ELLIS, R. E. *La Estrategia de Seguridad Nacional de EE. UU. para 2025 y el hemisferio occidental: Implicaciones y desafíos*. <https://legadoalasamericas.org/la-estrategia-de-seguridad-nacional-de-ee-uu-para-2025-y-el-hemisferio-occidental-implicaciones-y-desafios/> (Accesat - 12.12.2025)
3. CENTELLA GÓMEZ, José Luis. *La Estrategia de Seguridad Nacional de EE.UU. 2025: Manual para defender la hegemonía de EE.UU. Para quienes defender la hegemonía de EE.UU.* <https://mundoobrero.es/2026/01/03/la-estrategia-de-seguridad-nacional-de-ee-uu-2025-manual-para-defender-la-hegemonia-de-ee-uu/>. (Accesat - 14.12.2025)
4. “Doctrina Donroe”: cómo lo ocurrido en Venezuela refleja la nueva estrategia de seguridad nacional de Trump. <https://www.bbc.com/mundo/articles/c997g82jzvro>. (Accesat - 15.12.2025)
5. FERES, João Júnior. *History of the Concept of Latin America in the United States*. https://www.academia.edu/108937771/History_of_the_Concept_of_Latin_America_in_the_United_States (Accesat - 15.12.2025)
6. IKENBERRY, G. John. *Liberal Leviathan: The Origins, Crisis, and Transformation of the American World Order*. Princeton: Princeton University Press. 2020, 392 p.

7. *La nueva Doctrina Monroe: ¿Qué es la Estrategia Nacional de Seguridad de EEUU y cómo afecta a América Latina?* <https://www.pincoyazo.cl/post/que-es-la-estrategia-nacional-de-seguridad-de-eeuu-y-como-afecta-a-america-latina> (Accesat - 12.12.2025)

8. *La nueva estrategia Trump de seguridad nacional.* 2025. <https://fundacionfaes.org/la-nueva-estrategia-trump-de-seguridad-nacional/> (Accesat - 12.12.2025)

9. *La stratégie 2025 de sécurité nationale : une autre vision du monde.* <https://www.iris-france.org/la-strategie-2025-de-securite-nationale-une-autre-vision-du-monde/> (Accesat - 12.12.2025)

10. NGUYEN, Van Sanga, NGUYEN, Thi Kim Tienb. *The Monroe Doctrine (1823): origins, principles and effects.* https://www.researchgate.net/publication/333732037_THE_MONROE_DOCTRINE_1823_ORIGINS_PRINCIPLES_AND_EFFECTS (Accesat - 15.12.2025)

11. OCHOA, Natalia, PONS, Candela. *¿Qué es la doctrina Monroe?* <https://elordenmundial.com/doctrina-monroe/> (Accesat - 15.12.2025)

12. RAMIREZ CLEVES, Gonzalo A. *Análisis: De la doctrina Monroe a la doctrina 'Donroe': el relacionamiento internacional entre EE UU y Latinoamérica.* <https://www.ambitojuridico.com/noticias/derecho-publico/analisis-de-la-doctrina-monroe-la-doctrina-donroe-el-relacionamiento> (Accesat - 15.12.2025)

13. SEGURA CLAVELL, Jose. *Una nueva Estrategia de Seguridad Nacional para el 2026.* <https://diariodeavisos.elespanol.com/2026/01/una-nueva-estrategia-de-seguridad-nacional-para-el-2026/> (Accesat - 15.12.2025)

14. SEXTON, Jay. *The Monroe Doctrine: Empire and Nation in Nineteenth-Century America.* New York: Hill and Wang, 2011, 270 p.

15. *Seventh Annual Message (Monroe Doctrine)*

(December 2, 1823) James Monroe. <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgglefindmkaj/https://loveman.sdsu.edu/docs/1823JamesMonroeSeventhAnnualMessage.pdf> (Accesat - 12.12.2025)

16. *The Monroe Doctrine.* chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgglefindmkaj/https://www.govinfo.gov/content/pkg/SERIALSET-04563_00_00-006-0007-0000/pdf/SERIALSET-04563_00_00-006-0007-0000.pdf (Accesat - 12.12.2025)

17. *The Monroe Doctrine, 1823.* <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgglefindmkaj/https://www.gilderlehrman.org/sites/default/files/inline-pdfs/Monroe%20Doctrine%20Reading%20and%20Map.pdf> (Accesat - 12.12.2025)

18. *Venezuela And The Donroe Doctrine – Analysis.* https://www.eurasiareview.com/19012026-venezuela-and-the-donroe-doctrine-analysis/#google_vignette (Accesat - 15.12.2025)

19. WEISS Jo. *The Imperial Paradox of the Monroe Doctrine.* <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgglefindmkaj/https://websterreview.lse.ac.uk/articles/73/files/67a3db13f282c.pdf> (Accesat - 15.12.2025)

20. XINYU, Mey. *When doctrine turns into detonation of rules.* <https://www.chinadaily.com.cn/a/202601/21/WS6970262ca310d6866eb34da4.html> (Accesat - 12.12.2025)

21. ИСЭРОВ, Андрей. *Доктрина Монро, или Власть слова.* https://www.academia.edu/108889894/%D0%94%D0%BE%D0%BA%D1%82%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B0_%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D1%80%D0%BE_%D0%B8%D0%BB%D0%B8_%D0%92%D0%BB%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%8C_%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0_The_Monroe_Doctrine_or_the_Power_of_the_Word (Accesat - 12.12.2025)

Doctrina Monroe vs. Strategia de Securitate Națională a SUA (2025)

Dimensiune de analiză	Doctrina Monroe (1823)	Strategia de Securitate Națională a SUA (2025)
Context geopolitic	Sistem internațional dominat de marile puteri europene; multipolarism incipient; vulnerabilitatea statelor din America Latină	Ordine internațională fragmentată; competiție între marile puteri; multipolaritate emergentă și interdependență globală
Statutul SUA în sistemul internațional	Putere regională emergentă, cu capacități limitate de proiecție globală	Putere globală dominantă, confruntată cu provocări sistemice și contestări strategice
Aria de aplicare strategică	Emisfera occidentală	Spațiu global
Obiectiv strategic central	Prevenirea intervenției europene și asigurarea securității regionale	Menținerea avantajului strategic global și prevenirea apariției rivalilor sistemici
Logica securității	Preponderent defensivă, bazată pe delimitarea sferelor de influență	Proactivă și preventivă, orientată spre managementul ordinii internaționale
Tipologia amenințărilor	Amenințări statale clasice, de natură teritorială și politică	Amenințări statale și non-statale; riscuri hibride, cibernetice, economice și tehnologice
Instrumente strategice	Declarație doctrinară cu rol normativ și simbolic	Instrumente integrate: militare, economice, tehnologice, diplomatice și normative
Dimensiunea militară	Implicită, limitată; descurajare simbolică	Centrală, dar integrată într-o abordare multidimensională
Construcția discursivă a amenințării	Clar delimitată, asociată intervenției europene	Difuză și complexă, asociată competiției strategice globale
Raportarea la ordinea internațională	Izolaționism strategic combinat cu hegemonie regională	Leadership global și promovarea unei ordini bazate pe reguli
Mecanism de legitimare	Protejarea independenței statelor din emisfera occidentală	Promovarea stabilității globale, a valorilor democratice și a securității colective
Tip de doctrină	Doctrină regională, declarativă	Strategie globală, operațională și adaptivă
Grad de continuitate doctrinară	Cadru fondator al gândirii geopolitice americane	Reinterpretare extinsă („neo-monroism strategic”)
Grad de discontinuitate	Limitare geografică și conceptuală	Extindere globală și complexificare conceptuală

Sursa: În baza cercetărilor elaborate de către autor.